

Aan de Staatssecretaris van Justitie
Mevrouw mr. N. Albayrak
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Mina	Haag
D:	w231-23/1054906
D:	08/09/08
NUM	08/5567099/011

Betreft : Advies wijziging Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen
Contactpersoon : A.E. Hessels MSc
Doorkiesnummer : 070-3619331
E-mail : a.e.hessels@minjus.nl
Datum : 30 september 2008
Ons kenmerk : CR35/1056632/08/AH/TvV

Geachte mevrouw Albayrak,

Per brief van 16 juni 2008 heeft u de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming gevraagd te adviseren over de wijziging van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen. Hierbij biedt de Raad u zijn advies aan.

Over het algemeen is de Raad positief over de voorstellen in dit conceptwetsvoorstel. De Raad doet enkele suggesties ter verbetering van de voorgestelde wijzigingen.

Hoogachtend,
namens de Raad voor Strafrechtstoepassing en
Jeugdbescherming,

prof. mr. P.C. Vegter, algemeen voorzitter (wnd.)

057
1/10/8

Wijziging Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen

Advies 30 september 2008

Inhoudsopgave

Wijziging Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen	1
Samenvatting	5
Aanbevelingen	7
1. Algemene opmerkingen	9
2. Inhoudelijk reactie en aanbevelingen	11

Samenvatting

In dit advies spreekt de Raad zich uit over het ontwerpvoorstel tot wijziging van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen (Bjj). De Raad vindt de meeste voorstellen positief. Met deze voorstellen worden namelijk enkele lang in de praktijk bestaande knelpunten verholpen. Ook behelzen de voorstellen positieve aanvullingen in het kader van de resocialisatie. Dit gebeurt bijvoorbeeld door het wettelijk vastleggen van de pedagogische time-out maatregel en door verplichte nazorg bij de pij-maatregel en bij de jeugddetentie. Andere verbeteringen betreffen het verruimen van de bezoektijden, het bevorderen van de kind-bij-ouderplaatsing, het betrekken van ouders/verzorgers door middel van informatie-uitwisseling en het wettelijk vastleggen van nachtdetentie. Ook is de Raad verheugd dat de trajectbenadering nog meer centraal komt te staan in de inrichting, zoals blijkt uit het opstellen van een trajectplan voor elke jeugdige. In deze benadering past ook het bevorderen van het gebruik van elektronische informatiebronnen, waarvan de Raad het belang nogmaals onderschrijft.

De Raad is zoals aangegeven positief over de plannen voor verplichte nazorg voor alle jeugdigen die een justitiële jeugdinrichting verlaten. De Raad stelt voor om óók de jeugddetentie altijd te laten eindigen door een toezichtperiode, gelijk het voorstel voor voorwaardelijke beëindiging van de pij-maatregel.

Bij een aantal voorstellen plaatst de Raad kanttekeningen, zoals bij het voorstel enkele bevoegdheden van de directeur te delegeren aan het afdelingshoofd. De Raad ondersteunt deze constructie in beginsel, maar is van mening dat het *verlengen* van de uitsluiting van verblijf in de groep of van deelname aan activiteiten, alsmede het verlengen van de plaatsing in afzondering voorbehouden dient te blijven aan de directeur vanwege het ingrijpende karakter van deze maatregelen.

Het bevorderen van de bemiddeling en het in de wet opsommen van beslissingen waartegen een beklag- en beroepsprocedure kan worden aangevangen is een verbetering ten opzichte van de huidige situatie. Het voorstel om klaagschriften verplicht in te dienen door tussenkomst van de directeur (zie artikel 66 lid 2 Bjj) acht de Raad ongewenst, omdat deze constructie afbreuk doet aan het onafhankelijke karakter van de beklagprocedure. De Raad stelt daarom als alternatief voor dat de beklagcommissie een klacht aan de maandcommissaris doorgeeft ter bemiddeling. De Raad uit ook zijn zorgen over de haalbaarheid van het voorstel om het aantal uren van verblijf op de groep flexibel toe te passen. Compensatie van uren zal in het weekend nagenoeg onmogelijk zijn, vanwege de minimale personeelsbezetting op deze dagen.

Tot slot spreekt de Raad, in het kader van het voorstel voor het wettelijk vastleggen van nachtdetentie, uitdrukkelijk de wens uit dat er duidelijkheid komt over de bevoegdheid voor het beëindigen van de nachtdetentie in zowel de voorlopige hechtenisfase als in de executiefase.

Aanbevelingen

- Behoud *het verlengen* van uitsluiting van verblijf in de groep of van deelname aan activiteiten, alsmede het verlengen van plaatsing in afzondering voor aan de directeur.
- Zie er op toe dat de wijziging in het aantal uren van verblijf in de groep niet leidt tot onverantwoorde situaties aan het einde van de week. Monitoring en evaluatie van de gevolgen van deze wijziging zijn aan te bevelen.
- Bevorder de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen ketenpartners en realiseer op korte termijn elektronische dossiers, zodat bij binnenkomst de achtergronden van de jeugdige bekend zijn.
- Pas het wetsvoorstel zo aan, dat klachten via de beklagcommissie bij de maandcommissaris terecht komen en niet via de directeur.
- Gebruik in plaats van de term 'experimenteerbepaling' de meer neutrale term 'try-out'. Concretiseer de uitzonderingen van artikel 80 Bjj.
- Stimuleer nachtdetentie ook buiten de Randstad. Geef duidelijk aan of nachtdetentie ook in de executiefase mag worden opgelegd, en zo ja wie tijdens deze fase bevoegd is om de nachtdetentie te beëindigen.
- Geef jeugddetentie op dezelfde wijze als de pijlmaatregel een voorwaardelijk einde, zodat het eisen van een voorwaardelijk deel van jeugddetentie niet zal leiden tot het vaker toepassen van het volwassenenstrafrecht.

1. Algemene opmerkingen

De Raad vindt de meeste voorstellen tot wijziging van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen (Bjj) positief, omdat met dit wetsvoorstel getracht wordt de in de praktijk geconstateerde knelpunten te verhelpen. De Raad constateert dat een aantal aanbevelingen en opmerkingen uit zijn eerdere adviezen mede de basis heeft gevormd voor de nu voorgestelde wijzigingen. Ook voor dit voorstel doet de Raad een aantal aanbevelingen en hij hoopt deze terug te zien in het definitieve wetsvoorstel.

2. Inhoudelijk reactie en aanbevelingen

2.1 De time-out voorziening

De Raad steunt het voorstel om de time-out maatregel op te nemen in de Bjj. In zijn advies van 1 juli 2003¹ heeft de Raad reeds gepleit voor het zodanig aanpassen van de Bjj, dat de mogelijkheid ontstaat voor het opleggen van een kortdurende pedagogische maatregel zonder dat aan de voorwaarden van artikel 24 Bjj hoeft te worden voldaan. De Raad heeft hierbij ook de maximale duur van een uur aanbevolen.

De nu voorgestelde wijziging komt overeen met het voorstel van de Raad uit 2003. Vanuit pedagogisch oogpunt is het gerechtvaardigd dat het stelsel van bezwaar en beroep pas van toepassing is in gevallen waarin de time-out voor langer dan het toegestane uur per keer, of langer dan de in totaal twee uren per etmaal zou worden opgelegd. De Raad beveelt voorts aan dat de directeur de registratie van de time-out maatregel periodiek met de commissie van toezicht bespreekt. Op deze wijze vindt er toch enig toezicht plaats op de mate van toepassing van deze maatregel.

2.2 Het stelsel van aan de directeur voorbehouden beslissingen

Terecht is geconstateerd dat er in de praktijk een situatie is ontstaan waarin personeelsleden die geen deel uitmaken van het managementteam worden aangemerkt als plaatsvervangend directielid, met het enkele doel bepaalde bevoegdheden te kunnen uitoefenen. De Raad onderschrijft de noodzaak tot wijziging, omdat de huidige regeling niet toelaat dat anderen dan de directeur of zijn plaatsvervanger sancties aan de jeugdige opleggen². De Raad steunt het huidige voorstel waarin alleen *het afdelingshoofd* gemachtigd wordt tot het nemen van enkele voorheen aan de directeur voorbehouden beslissingen. In zijn advies 'Strafbevoegdheid in de penitentiaire inrichtingen'³ heeft de Raad gewezen op het feit dat aanpassing van wetgeving noodzakelijk is voor het delegeren van strafbevoegdheden. Door de voorgestelde wijziging van de Bjj wordt de wettelijke mogelijkheid gecreëerd om bepaalde bevoegdheden te delegeren. De Raad kan instemmen met deze constructie voor jeugdigen in jji's, omdat het enkel het delegeren van ordemaatregelen betreft. Toch maakt de Raad het voorbehoud dat *het verlengen* van uitsluiting van verblijf in de groep of van deelname aan activiteiten, alsmede het verlengen van plaatsing in afzondering, vanwege het ingrijpende karakter van deze beslissingen, voorbehouden dient te blijven aan de directeur. Het afdelingshoofd kan in dezen vanzelfsprekend worden geconsulteerd. Op deze wijze blijft een weloverwogen verlenging van deze ordemaatregel gegarandeerd.

2.3 Het verblijf in de groep als uitgangspunt

In de voorgestelde wijziging van artikel 22 Bjj wordt het minimale aantal uren van verblijf op de groep verlaagd van 12 naar 8,5 uren per dag om meer flexibiliteit mogelijk te maken. Het bevorderen van de flexibiliteit wordt door de Raad ondersteund, mits de rechtsbescherming van de jeugdige gewaarborgd blijft. De Raad spreekt in dit verband wel zijn zorgen uit over de haalbaarheid van de voorgestelde norm van 8,5 uur per dag, met een gelijkblijvend minimum van 77 uren per week en vreest dat dit zal leiden tot - in de praktijk - onmogelijke compensatie in het weekend. De mogelijkheid tot compensatie zal immers volledig afhangen van de personele bezetting aan het einde van de week. Bovendien is hierover bekend dat de weekendbezetting vaak minimaal is. De Raad voorziet tevens een toename van het aantal beklag- en beroepszaken als gevolg van dit voorstel. De Raad constateert verder dat artikel 22 niet wordt genoemd in het voorgestelde artikel 65, maar neemt aan dat beklag mogelijk is op grond van artikel 65 lid 1 m nieuwe Bjj. Indien dit niet het geval is, dient

¹ RSL Advies LII's d.d. 1 juli 2003.

² RSL beroepscommissie, 9 juni 2008, zaaknummer 08/29/JA

³ RSL Advies Strafbevoegdheid in de penitentiaire inrichtingen, d.d. 19 juli 2007.

artikel 22 Bjj expliciet genoemd te worden in artikel 65 Bjj.

2.4 Het verblijfsplan

Het bevorderen van een verblijfsplan en waar nodig een behandelplan past in het streven naar een trajectbenadering. De trajectbenadering is volgens de Raad de juiste manier om de (gedrags)problematiek van de jeugdige in kaart te brengen en hierop te interveniëren. De term 'trajectplan' is daarom een zeer goed gekozen benaming. Het streven om binnen drie weken een verblijfsplan op te stellen kan echter alleen worden gerealiseerd als er voldoende informatie beschikbaar is over de jeugdige. De Raad wijst in dit verband op de noodzaak van informatievoorziening en -uitwisseling door de ketenpartners. Ook elektronische informatiesystemen moeten nog meer dan nu bevorderd worden om zo snel mogelijk na binnenkomst, en waar mogelijk al voor binnenkomst, een beeld te hebben van de hulpverleningsgeschiedenis en problematiek van de jeugdige.

De Raad uit zijn zorgen over de haalbaarheid van de gestelde termijn van drie weken. Ook rijst in dit verband de vraag wie deze termijn bewaakt en of het overschrijden van de termijn beklagwaardig is. Het voorstel verdient verheldering op dit punt, aangezien de Memorie van Toelichting op dit punt geen informatie verschaft.

2.5 De herziening van de procedure van bemiddeling, beklag en beroep

Ingevolge het nieuwe artikel 66 lid 4 en 5 Bjj zal in alle gevallen waarin een jeugdige in beklag gaat, eerst een poging tot bemiddeling worden gedaan. Het wetsvoorstel benadrukt het belang van de bemiddeling. De Raad onderschrijft het uitgangspunt dat met een geslaagde bemiddeling relatief snel tot een oplossing van een gerezen conflict kan worden gekomen. Hierdoor kan het aantal klachten bij de beklagcommissie dalen. Zoals de Memorie van Toelichting aangeeft, zullen klachten bij de directeur worden ingediend, waarna deze de klachten doorgeeft aan de maandcommissaris. De Raad is geen voorstander van deze constructie. Klachten dienen rechtstreeks mondeling of schriftelijk bij de maandcommissaris of beklagcommissie ingediend te kunnen worden. Tussenkost van de directeur in deze procedure leidt wellicht tot een afname van klachten, maar de wijze waarop deze afname bereikt wordt, is in het licht van de rechtspositie van de jeugdige niet wenselijk. De Raad stelt voor dat de beklagcommissie in plaats van de directeur een klacht aan de maandcommissaris doorgeeft ter bemiddeling.

De poging tot bemiddeling is vanuit pedagogisch oogpunt bevorderlijk. Als echter evident is dat deze poging niet zal leiden tot een geslaagde bemiddeling, dient de klacht direct door de beklagcommissie in behandeling te worden genomen, zoals ook terecht in de Memorie van Toelichting staat vermeld. De Raad ondersteunt het opsommen van beslissingen waartegen de jeugdige een beklag- en beroepsprocedure kan instellen. Hierdoor is het helder welke beslissingen beklagwaardig zijn.

Indien overigens de taak van de maandcommissaris naar aanleiding van dit wetsvoorstel zwaarder wordt door toename van het aantal bemiddelingen, zullen er meer financiële middelen voor deze taak beschikbaar gemaakt moeten worden.

De Raad wijst erop dat door het wijzigen van artikel 66 lid 2 Bjj ook het indienen van een bezwaarschrift tegen een beslissing van een selectiefunctionaris (artikel 18 Bjj) en het indienen van een verzoek tot overplaatsing (artikel 19 Bjj) voortaan altijd geschiedt door tussenkomst van de directeur. De Raad vraagt zich af of dit beoogd is.

Artikel 66 lid 2 Bjj is niet van toepassing verklaard op het indienen van een beroepschrift tegen een beslissing van de selectiefunctionaris. De vraag rijst of de wetgever deze uitzondering voor het indienen van een beroepschrift ook na de wijziging van de beginselenwet wenselijk acht.

2.6 *Het verlofstelsel en het scholings- en trainingsprogramma*

De Raad onderschrijft dat het toepassen van het scholings- en trainingsprogramma (stp) nog verder bevorderd dient te worden in het kader van de resocialisatie.

De Raad heeft in zijn advies van 7 februari 2003⁴ voorgesteld om de directeur beslissingsbevoegd te maken ten aanzien van het stp. De Raad is verheugd dit voorstel terug te zien in de wijziging van de Bjj. De Raad stelt twee aanpassingen voor op de voorgestelde wijziging. In het voorgestelde artikel 65 over de beklaggronden staat alleen de beëindiging van het stp expliciet genoemd als beklagwaardige beslissing. De weigering van deelname door de directeur staat echter niet genoemd en valt ook niet onder artikel 65 lid 1 m, aangezien deelname aan het stp niet als recht in de Bjj is opgenomen. Hiermee lijkt de weigering door de directeur van deelname aan het stp niet beklagwaardig te zijn. Indien dit niet is bedoeld stelt de Raad voor om in artikel 65 lid 1 a Bjj vóór 'de beëindiging' op te nemen: 'de weigering deelname of'. Onder de huidige wetgeving staat tegen weigering van deelname bezwaar bij de selectiefunctionaris en beroep bij de beroepscommissie open. De Raad ziet de regeling graag op dit punt gehandhaafd.

De tweede aanpassing betreft de machtiging van de minister die de directeur behoeft voor het verlenen van het stp aan de jeugdige. Uit het voorstel kan niet worden afgeleid of, indien de minister de machtiging weigert af te geven, hiertegen beroep open staat. In het voorstel wordt momenteel alleen aangegeven dat de zinsnede "of proefverlof" vervalt. Om beroep mogelijk te maken, dient het stp daarom expliciet naast verlof te worden opgenomen in artikel 77 lid 2 Bjj.

2.7 *De bestemming van de jeugdinrichting*

In het wetsvoorstel verdwijnt het onderscheid tussen opvang- en behandelinrichtingen. De Raad meent dat het verdwijnen van het onderscheid tussen opvang- en behandelinrichtingen positieve gevolgen kan hebben voor de bejegening en behandeling van jeugdigen. Het verdwijnen van het onderscheid komt volgens de Raad ten goede aan de regionalisering. De mogelijkheid blijft bestaan dat een inrichting of afdeling uitsluitend bestemd wordt voor een bepaalde categorie jeugdigen. Specifieke expertise blijft hierdoor geclusterd binnen bepaalde inrichtingen of afdelingen, hetgeen uit oogpunt van behandeling zeer gewenst is.

De kwaliteit van het hulpaanbod in zowel de vroegere behandel- als de opvanginrichtingen hangt echter samen met de beschikbaarheid van gekwalificeerd personeel. Het aantrekken van ervaren en hoger opgeleid personeel dient daarom een speerpunt van personeelsbeleid te blijven. De minister heeft inmiddels voorstellen gedaan voor het verbeteren van de personele bezetting in de inrichtingen⁵.

De Raad onderschrijft de tweede wijziging die in dit kader wordt voorgesteld, namelijk het mogelijk maken van het tenuitvoerleggen van de tbs-maatregel in een jeugdinrichting. In zijn advies van 27 mei 2005 heeft de Raad reeds geadviseerd de Bjj in deze zin aan te passen. De Raad heeft deze mogelijkheid echter alleen voorgesteld als oplossing voor de korte termijn. Een lange-termijn-oplossing ziet hij nog steeds in het verlengen van de pij-maatregel of in het creëren van de mogelijkheid om de pij-maatregel onder strenge voorwaarden om te zetten in een tbs⁶. Het wetsvoorstel luidt voorts dat een jeugdige tot uiterlijk het bereiken van de 21-jarige leeftijd met een tbs-maatregel in een justitiële jeugdinrichting mag blijven. De Raad meent dat een uitzondering op het strikt toepassen van de leeftijdsgrens wettelijk mogelijk moet blijven als de behandeling in de afrondende fase is en overplaatsing afbreuk zou doen aan de continuïteit van de behandeling. Daarbij moet worden bedacht, dat er - in het kader van de tenuitvoerlegging van de pij-maatregel - momenteel ook veel 21-plussers in de justitiële jeugdinrichtingen verblijven.

⁴ *RSJ. Advies Actieprogramma aanpak jeugdcriminaliteit 2003-2006. d.d. 7 februari 2003.*

⁵ *TK 2007/08, 24567 nr. 239 en 31215, nr. 3.*

⁶ *RSJ. Van 'pij' naar 'tj': advies over de verbetervoorstellen ten aanzien van de pij-maatregel. d.d. 29 september 2006.*

2.8 Het toezicht op de justitiële jeugdinrichting

De Raad gaat akkoord met de inhoud van artikel 7a Bjj dat onder meer de toegang voor toezichthoudende organen en ambtenaren regelt, evenals de informatievoorziening door de inrichtingen aan de officier van justitie en de rechter. De Raad vindt met name dit laatste voorstel een goede verandering aangezien ernaar gestreefd wordt om de verlengingsbeslissing zo goed mogelijk te onderbouwen.

2.9 Het optimaliseren van de tenuitvoerlegging

Het doel van de experimenteerbepaling is om een regeling toe te kunnen passen zonder voorafgaande wetswijziging indien dit vanuit pedagogisch oogpunt noodzakelijk is. De Raad kan zich vinden in dit doel, aangezien jeugdigen baat kunnen hebben bij het snel toepassen van nieuwe (technologische) ontwikkelingen ter bevordering van de tenuitvoerlegging. Te denken valt aan de elektronische detentie en pilots voor individuele trajectbegeleiding. Enkele specifieke aspecten van het voorstel roepen echter bedenkingen op. De Raad vindt de term 'experimenteerbepaling' niet op zijn plaats. De negatieve connotatie is niet te verenigen met het kwetsbare karakter van de doelgroep. De Raad stelt daarom voor de meer neutrale term van 'try out' te gebruiken. De omschrijvingen van de uitzonderingen genoemd in artikel 80b Bjj zijn naar de mening van de Raad te ruim en zeer diffuus geformuleerd. Deze bezwaren worden niet weggenomen door het limitatieve karakter van deze opsomming. In het kader van de rechtsbescherming van de jeugdigen moeten de doelomschrijvingen daarom concreter worden geformuleerd.

2.10 De regeling kind-bij-ouderplaatsing

De Raad onderschrijft het voorstel waardoor het plaatsen van kinderen bij ouders in inrichtingen beter mogelijk wordt. De voorgestelde regeling voorziet in een behoefte, die op dit moment weliswaar nog niet groot lijkt. De mogelijkheid om de jeugdige op andere plaatsen dan in inrichtingen en afdelingen op te vangen is voorts een goede aanvulling op de bestaande regeling, aangezien het in het belang is van moeder en kind om zo veel mogelijk buiten een inrichting opgevangen te worden. Ook zou er nog meer dan nu geïnvesteerd moeten worden in hulp aan (ex-)gedetineerde moeders en hun kinderen, zoals in het project 'Betere Start'.

2.11 Regeling bezoektijden

Het voorstel tot verruiming van de bezoekmogelijkheid komt tegemoet aan bezoekers die door de week niet in staat zijn om bij de jeugdige langs te komen. Het wettelijk vastleggen in de Bjj van de mogelijkheid tot bezoek in het weekend zal de flexibiliteit die wordt nagestreefd ten goede komen.

2.12 Informatieplicht bij straffen

Het voorstel beoogt ouders of verzorgers meer te betrekken bij de opvoeding van de jeugdige door hen op de hoogte te stellen van de disciplinaire straffen die aan de jeugdige zijn opgelegd. De Raad onderschrijft dit principe. Het voorstel luidt dat de directeur kan afzien van het doen van mededelingen indien de ouders, voogd, stiefouder of pleegouders te kennen hebben gegeven niet betrokken te willen worden bij het verblijf van de jeugdige in de inrichting, of zwaarwegende belangen van de jeugdige zich tegen het doen van deze mededelingen verzetten. Deze uitzonderingen zijn naar de mening van de Raad in het belang van het kind.

2.13 Nachtdetentie

Zoals de Memorie van Toelichting terecht vermeldt, is de Raad voorstander van het zoveel mogelijk extramuraal ten uitvoer leggen van straffen en maatregelen. In verschillende adviezen heeft de Raad gepleit

voor het stimuleren en het wettelijk regelen van nachtdetentie tijdens de voorlopige hechtenis⁷. Nachtdetentie is bevorderlijk voor de continuïteit van de dagbesteding van de jeugdige. De Raad is dan ook ingenomen met het voorstel tot aanpassing van de Bjj, dat nachtdetentie een wettelijk kader geeft.

Enige aandachtspunten moeten hier genoemd worden. Ten eerste is het op dit moment niet duidelijk of er een wettelijk kader bestaat om, behalve in de fase van voorlopige hechtenis, nachtdetentie ook in de *executiefase* toe te passen. De Raad vraagt hier aandacht voor. In de praktijk wordt nachtdetentie tijdens de executiefase wel degelijk toegepast.

Ten tweede zijn er door deze onduidelijkheid bij de Raad als beroepsinstantie ook vragen gerezen over welke functionaris bevoegd is om te beslissen tot het beëindigen van de nachtdetentie tijdens de *executiefase*⁸.

Deze bevoegdheid dient duidelijk te worden vastgelegd in de relevante wet- en regelgeving. Hetzelfde geldt overigens voor de bevoegdheid tot het beëindigen van de nachtdetentie tijdens de voorlopige hechtenis. In de praktijk bestaat er namelijk een discrepantie tussen het beleidskader en de praktische uitvoering door selectiefunctionarissen.

Ten derde wordt in de Memorie van Toelichting ten onrechte vermeld dat nachtdetentie in de praktijk voorkomt als bijzondere voorwaarde bij schorsing. Nachtdetentie in de fase van voorlopige hechtenis is echter geen vorm van schorsing en telt volledig mee voor de aftrek van voorarrest. De voorgestelde wijziging van artikel 493 Sv lijkt ook van deze verkeerde veronderstelling uit te gaan.

De toepassing van nachtdetentie zou tot slot met name buiten de Randstad nog verder gestimuleerd kunnen worden, zoals ook verwoord in een evaluatie van nachtdetentie uit 2006⁹.

2.14 Nazorg in een verplicht kader

De pij-maatregel krijgt in het wetsvoorstel een voorwaardelijk einde. Dit voorstel wordt ondersteund door de Raad, waarbij hij opmerkt dat hij de toezichtperiode van maximaal twee jaar beschouwt als een verlenging van de maatregel. De staatssecretaris verwoordde dit ook op deze wijze in het algemeen overleg van 21 mei 2008¹⁰. Met dit wetsvoorstel wordt de pij-maatregel ook verzwaard, aangezien terugplaatsing in een inrichting mogelijk wordt als de jeugdige zich niet gedraagt naar de aanwijzingen van de reclasseringsinstelling. De Raad is van mening dat de Memorie van Toelichting ten onrechte aan dit feit voorbij gaat.

Ook zal het Openbaar Ministerie volgens het voorstel voortaan een voorwaardelijk deel gaan eisen van jeugddetentie, dan wel voorwaardelijk een andere jeugdsanctie gaan eisen naast de jeugddetentie. De maximale termijn van 24 maanden jeugddetentie blijft gehandhaafd. Dit kan ertoe leiden dat eerder het volwassenenstrafrecht zal worden toegepast bij ernstige misdrijven, aangezien de jeugdige effectief minder tijd vastzit. De Raad is bezorgd over deze mogelijke ontwikkeling en vraagt hier aandacht voor in de verdere behandeling van dit wetsvoorstel.

De Raad stelt daarom een alternatief voor waarbij in navolging van het voorstel over de beëindiging van de pij-maatregel, ook de jeugddetentie per definitie een voorwaardelijk einde krijgt. Verplichte nazorg wordt hiermee gegarandeerd. Het voorwaardelijke einde kan op dezelfde wijze worden ingevuld als bij het voorwaardelijke einde van de pij-maatregel. Een extramuraal, intensief begeleidingstraject zou een goede invulling zijn van de verplichte nazorg. Het niet naleven van de voorwaarden voor deelname aan de verplichte

⁷ RSI. Advies: Actieprogramma aanpak jeugdcriminaliteit 2003-2006. d.d. 7 februari 2005.

RSI. Beslissing naar aanleiding van de evaluatie van de experimenten inzake elektronisch huisarrest en nachtdetentie. Advies d.d. 31 juli 2002.

⁸ RSI. Voorzitter beroepscommissie, 9 mei 2008, zaaknummer 08/1063/SJA

⁹ Bos, J., Hissel, S.C.E.M., Dekkers, S. en Homberg, G.H.J. (2006). *Nachtdetentie voor jeugdigen in de voorlopige hechtenisfase*. Amsterdam/Den Haag: Regieplan Beleidsonderzoek/WODC.

¹⁰ TK, 2007/08, 24567, nr. 267.

nazorg dient, naar de mening van de Raad, door de rechter te worden beoordeeld. Tegen deze beslissing staat geen hoger beroep open. Tot slot mist de Raad in de Memorie van Toelichting de verwijzing naar de Gedragsbeïnvloedende Maatregel die ook meerdere mogelijkheden biedt om nazorg vorm te geven. Met name de mogelijkheden die met deze maatregel zijn geïntroduceerd, bijvoorbeeld voor het combineren van sancties, ontbreken ten onrechte in de Memorie van Toelichting.

